

« zurück blättern vor »

BLICHOWAĆ v. imp., ab 1588; auch *blechować*. **1)** ‘Stoff, Papier etc. an der Luft oder mit chemischen Mitteln aufhellen’ – ‘bielić tkaninę, papier itp. na powietrzu lub za pomocą środków chemicznych’: (1689) 1693 Haur Sk. 385, L *Wofk świeży, nieblechowany*. o 1690 Woyna Comp 175, Puz *Blechować*. o 1777–1779 Kluk Rośl.3 329, L *Nici, płótna, dla dania im należytej białości, blechuią się*. o 1782–1792 Pam.84 762, L *Blechowanie czyli bielenie płócien*. o (†1912) 1948–1952 Prus Now.III 232, DOR *Przy chatupach baby płótno blichują*. o [LBel.] (†1925) 1950–1952 Reym.Now.IV 201, DOR *Kazatem ulepić z wosku blichowanego siedem jego posągów*. – TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR sowie BAN. **2)** ‘färben, kolorieren; sich färben’ – ‘barwić; barwić się’: (1703) 1767 Comp.Med. 83, L *Ludzie, aby białości doścąpili, przez niezwyuczayne sposoby blechuiąc się, zdrowiu szkodzą*. o 1775–1806 Teat.24b 46, L *Zamknęła się, bo się blechuię i różnie*. o [LBel.] (†1910) 1951 Konopn.Now.III 122, DOR *Każdej wiosny blichowała go febra tak jak baba płótno*. – L, SWIL, SW (m. u.), DOR (przen.). **3)** ‘auf den Putz eine Schicht Kalkbrei mit Alabastergips auftragen und diese mit einer Putzkelle verwischen, um eine vollkommen glatte Oberfläche zu erhalten’ – ‘nakładać na tynk warstwę ciasta wapiennego połączonego z gipsem alabastrowym i zacierać ją packą w celu uzyskania gładkiej powierzchni’: [hapax] (1916) 1948 Żer.Nawr. 124, DOR *Ściany pokrywał bardzo gładki tynk blichowany, rodzaj stiuku, który miejscami miał potysk i białość polerowanego marmuru*. – nur DOR (bud.). o **Var:** *blechować* v. imp., (1689) 1693 Haur Sk. 385, L o [LBel.] 1775–1806 Teat.24b 46, L – TR, L, SWIL, SW, LSP; *blichować* v. imp., (1882–1886) 1897–1898 Korzon Wewn.II 127, DOR *Używano wtedy potażu do blichowania płócien*. o (†1910) 1951 Konopn.Now.III 122, DOR – L, SWIL, SW, LSP, DOR. o **Etym:** nhd. *bleichen* v., ‘hell, blaß, weiß werden’, GRI. o **Der:** *blejchownia* subst. f., ‘Bleiche, Bleichwiese’, [hapax] 1588 Calep 440a, SPXVI *Fullonica – Bleichowniá, wałkownia*. Nur für Inh. 1; *blejchowny* adj., [hapax] 1588 Calep 440a, SPXVI *Fullonius, quod ad fullonem pertinet – Bleichowny*. Nur für Inh. 1; *wyblechować* v. pf., vor 1807 Oss.Wyr., L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1, 2; *wyblechować (się)* v. pf., 1859 Wol.Dom.I 190, DOR, zuerst geb. SW, nur für Inh. 1, 2; *doblichować* v. pf., zuerst geb. SW; *blichówka* subst. f., ‘Kelle, mit der Putz aufgetragen wird’, zuerst geb. SW, nur für Inh. 3.

« zurück blättern vor »